

NOVUM

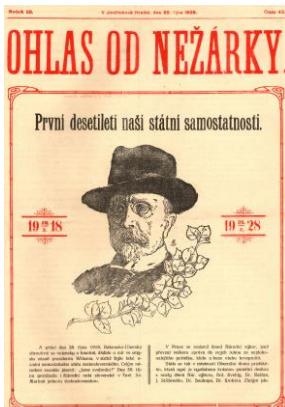
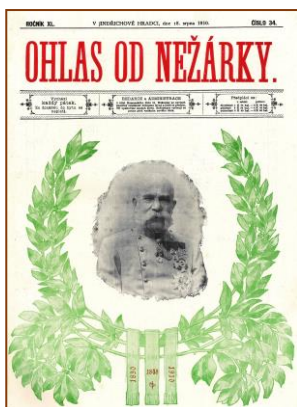
Muzeum Jindřichohradecka

říjen 2021

PERIODICKÁ PAMĚŤ OHLAS OD NEŽÁRKY V IMPÉRIU MÉDIÍ

Při příležitosti 150. výročí jindřichohradeckého týdeníku *Ohlas od Nežárky* (1871-1942) připravilo Muzeum Jindřichohradecka výstavu, která připomíná význam tohoto krajinického listu v kontextu periodik 19. století i pro jindřichohradecký region. Navštěvníci se seznámí s historií listu, který vycházel více než sedmdesát let, jeho redakcí i s jeho významem pro komunikaci v 19. a první polovině 20. století. Na výstavě budou představeny také unikátní výtisky novin a časopisů 19. století ze sbírek jindřichohradeckého muzea i dalších institucí.

U počátků tištěných novin a časopisů v Jindřichově Hradci stál místní zámožný tiskař Alois Landfras, který v roce 1844 nahradil dosud užívané ruční lisy strojními rychlolisy. Nové stroje využíval k tisku velkých nákladů oblíbených *Nebekličů* a dalších modlitebních knih, ale hledal pro ně také další využití. S detailní znalostí tehdejší společenské situace dobře odhadl nadcházející význam periodického tisku jako tehdejšího jediného a zásadního informačního média a od roku 1844 se opakovaně pokoušel vydávat regionální noviny a časopisy. Počátkem roku 1844 vyšlo v Jindřichově Hradci první číslo německého týdeníku *Neuhauser allgemeiner Anzeiger*, v roce 1848 jej nahradil *Neuhauser Wochenblatt* a v témže roce vydal Alois Landfras také český list *Ozvěna*, který redigoval zdejší kaplan Jan Šrámek. Dosud není znám žádný dochovaný exemplář *Ozvěny*, její existenci i zánik dokládají pouze zprávy z dobového tisku. V polovině padesátých let vycházel v Jindřichově Hradci německý *Neuhauser Wochenpost* a počátkem roku 1863 vyšlo 13 čísel české *Zvěsti*

od Nežárky. Téměř po třech desetiletích pokusů o vydávání periodického tisku obdrželi zdejší obyvatelé v sobotu 7. října 1871 první číslo českého týdeníku Ohlas od Nežárky. Doba uzrála a pro pravidelné vydávání listu se shromáždil dostatek předplatitelů a odběratelů. Redakční program týdeníku byl podle záznamu z roku 1885 stanoven takto: „... I bude především list náš přinášeti poučivé a povzbuzující články třídám dělnickým a řemeslnickým a při tom šířiti hlavní zásady a pokyny vychovatelské. Rozumí se, že celý obsah listu bude povždy ovíván duchem vlasteneckým jakožto organ ryze českého města.“

Týdeník Ohlas od Nežárky vycházel nepřetržitě až do druhé světové války, kdy byl v roce 1942 po Heydrichiádě zakázán. Kromě aktuálních zpráv o každodenním dění z regionu, z Čech i celého světa přinášel také osobní zprávy a oznámení, dále zprávy z činnosti spolků a z kulturních a dalších společenských akcí jako byly pozvánky na divadelní představení, výroční schůze, koncerty nebo program kina. Ohlas mival šest až osm stran s pravidelnými rubrikami a bohatými reklamními přílohami. Při uveřejňování vyhlášek obecní správy nebo informací o blížících se trzích plnil Ohlas roli klasického oznamovatele. V přílohách přinášel beletrii, zásadní byla jeho vzdělávací a naučná složka, v níž dominovaly historické, biografické a vlastivědné příspěvky související s Jindřichohradeckem. K významným společenským událostem bývaly zvláště upraveny titulní listy. Výběr patnácti titulů z více než sedmdesáti ročníků Ohlasu, který byl pro výstavu připraven, tak prezentuje nejvýznamnější dobové změny, které ovlivňovaly život našich předků v letech 1871-1942. Jsou tak nejen živou kronikou města, ale také autentickou reflexí dobových událostí mimopražského česko-německého prostředí.

Přijměte prosím srdečné pozvání na slavnostní zahájení výstavy, které se uskuteční ve čtvrtek 14. října 2021 v 16 hodin ve výstavní síni V jezuitském semináři na Balbínově náměstí. Na vernisáži vystoupí pěvecký sbor Smetana.

Štěpánka Běhalová

PERIODICKÁ PAMĚŤ KONFERENCE Z CYKLU KNIŽNÍ KULTURA 19. STOLETÍ

Konferenci pořádá Muzeum Jindřichohradecka za podpory Národního muzea a Metodického centra pro knižní kulturu a literární muzea při Památníku národního písemnictví ve dnech 20.-21. října 2021 v Jindřichově Hradci. V letošním roce jsou při příležitosti 150. výročí jindřichohradeckého týdeníku Ohlas od Nežárky stěžejním tématem periodika 19. století. Cílem setkání je komplexně sledovat oblast periodického tisku 19. století, rozvíjet spolupráci paměťových, akademických i vědeckých institucí a pokračovat v systematickém výzkumu dějin knižní kultury v českých zemích v 19. století. Příspěvky budou publikovány v recenzovaném časopise Národního muzea Acta Musei Nationalis Pragae - Historica litterarum v roce 2022.

Pro konferenci byly stanoveny tyto tematické okruhy: časové a terminologické vymezení tématu; členění periodického tisku; periodický tisk jako masmédiu 19. století; periodický tisk jako kronika každodenního života; periodický tisk a čtenářství; proměny periodického tisku 19. století s nástupem nových technologií a restaurování a digitalizace periodik 19. století.

Štěpánka Běhalová

JINDŘICHOHRADECKÉ SOCHY A PAMÁTNÍKY PAMÁTNÍK LETCŮ

V roce 2000 došlo na nábřeží Ladislava Stehny ke vztyčení zajímavého objektu, dalšího z řady jindřichohradeckých památníků, tentokrát tematicky věnovaného aviatice. Jemně tesaná sochařská socha z mrákotinské žuly totiž z pohledové strany od města představuje opeřené křídlo bájného Ikara, na straně směrem k Vajgaru je vyobrazeno křídlo britského stíhacího letounu Spitfire, na němž během II. světové války bojovalo mnoho československých pilotů v řadách britského Královského letectva, a z profilu svým tvarem památník připomíná dřevěnou vrtuli letounu průkopníka české aviatiky Ing. Jana Kašpara, který své poslední veřejné vystoupení uskutečnil 28. července 1912 právě v Jindřichově Hradci. Památník je rovněž věnován americkým účastníkům bitvy nad Jindřichohradem z 24. srpna 1944.

Myšlenku realizace památníku od počátku inicioval místní Klub historie letectví Jindřichův Hradec.

Prostor pro jeho umístění vybrali členové klubu na doporučení bývalého starosty Ing. Josefa Edera. Blok, ze kterého byla socha následně vytesána, věnovala jako dar firma KAVEX Mrákotín. Zprostředkovatelem byl sochař Josef Anderle, jenž ho získal v rámci v té době probíhajícího posledního ročníku jindřichohradeckého žulového sympozia. Společnými autory finálního návrhu se stali Zdena Skořepová, přímá účastnice zmiňovaného sympozia a člen klubu Miroslav Sehnal. Ten ho společně s dalším členem Klubu historie letectví Karlem Ouporem realizoval do kamene. Dlužno říci, že ani jeden z nich není akademicky školeným sochařem.

Samotné usazení sochy proběhlo dne 27. října 2000. V následné úpravě blízkého okolí se klub nechal inspirovat Monumentem bitvy o Británii odhaleným v roce 2005 v anglickém Folkestone. V případě jindřichohradeckého památníku se však jedná o trojlístou vrtuli vytvořenou z květin a okrasných travin, které jsou vzájemně propojeny soustřednými kamennými kružnicemi a až z leteckého pohledu připomínají roztočenou vrtuli letadla.

Slavnostní odhalení proběhlo v podvečer svátku vzniku samostatného Československa dne 28. října 2000 za účasti tehdejšího premiéra České republiky Vladimíra Špidly, čelních představitelů města a Klubu historie letectví Jindřichův Hradec. Památník důstojně odhalil jindřichohradecký předválečný vojenský letec Jaroslav Bém.

Od následujícího roku 2001 u něj pravidelně probíhají pietní akce a oslavy Dne vítězství a konce II. světové války 8. května, v srpnu Setkání československých válečných a poválečných letců v Jindřichově Hradci a 28. října oslavy Dne vzniku samostatného Československa.

Zprávy

Expozice v jezuitském semináři jsou otevřeny denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele a vyhlídková městská věž** jsou pro veřejnost uzavřeny.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

* * *

V pondělí 11. října od 19.00 hodin se bude konat setkání Spolku přátel starého Jindřichova Hradce. Na programu je přednáška Mgr. Libora Svobody, PH.D., s názvem **POLITICKÉ PROCESY NA JINDŘICHOHRADECKU V ROCE 1948**. Vstup volný pro širokou veřejnost.

Seminář ŽIDÉ V ČECHÁCH se bude konat **v úterý a ve středu 12.-13. října** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Pořádá jej Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka.

Vernisáž výstavy PERIODICKÁ PAMĚŤ se bude konat **ve čtvrtek 14. října od 16.00 hodin** ve výstavní síni „V jezuitském semináři“ na Balbínově nám. Vystoupí členové PS Smetana. Výstava potrvá do 6. ledna 2022.

Zveme Vás srdečně na autorskou výstavu výtvarníka PATRIKA PROŠKA - HIC ET NUNC, která byla zhotovena přímo pro prostor křížové chodby minoritského klášteřa ve Štítného ulici. Výstava potrvá do 6. ledna 2022.

Výstava TRADICE JEDNÉ HRANICE / TRADITIONEN EINER GRENZE s interaktivními prvky pro děti ve výstavním sále „Ve Svatojánské“ je prodloužena z loňského roku. Výstava potrvá do 6. ledna 2022.

V konferenčním sále muzea ve Štítného ulici je přístupna výstava z cyklu MĚSTO JINDŘICHŮV HRADEC VE SBÍRKÁCH MUZEA, kapitola I. **DOLNÍ NÁMĚSTÍ – SVĚDEK DĚJIN**. Výstava potrvá do 6. ledna 2022.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Pikal

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka,

Telefon: 384 363 660 (pokladna),

Balbínovo náměstí 19/I,

384 363 661 (pracovny),

Ročník XXX. 10/2021

Registrační značka: MK ČR 11673

www.mjh.cz

Jindřichův Hradec, 377 01

E-mail: muzeum@mjh.cz